

ZIA YĀ BIIANA YOHANANĒ

Kirisi ena wéegupu guu 1:1-1:20

Lákēna sōsi mèn swēεplaaanōne 2:1-3:22

Takada kokona kōn à kāe'c mèn swēεplaaanō gogonao 4:1-8:1

Kākāki mèn swēεplaaanō pena 8:2-11:19

Kwā ìsi kōn nōbo pāsī mèn plaaanō 12:1-14:20

Luda pōfē zubo mèn swēεplaaanō εena andunaa 15:1-19:5

Kirisi suna à kí ble andunaa 19:6-20:15

Musu dufu kōn tōtē dufuo 21:1-22:21

Takada kē bōkii

¹ Luda yā kē èe mōo kēe dà Yesu Kirisine, lē à biia a zōblerinōne, ben à a malaika zì mamōma Yohana a zōbleria, à tò ma yā pì dō. ² Luda yā kē Yesu Kirisi à sèeda kēn má è, ben mēe oo. ³ Aubarikadeen gbē kē zia yā kēki kyó kē ū kōn gbē kē aō à yā mà aō kūnanō, zaake à gurōo kà kī.

⁴ Ma Yohana mámbe ma takada kēkii kē sōsi mèn swēεplaaa kē aōo kú Asia bùsu guunōne. Luda kē kuu yā, à kuu ai tia, bensō èe suu kōn à Nini mèn swēεplaaa kē aōo kú à kitā aēnō ⁵ kōn Yesu Kirisi kē de sèeda yāpuradee ūuo gbēkēe keare, aō a gba aafia. Yesu pìn gàafēe káaku ū, àmbe anduna kínano gbāadee ū. À yewazi à wa bō wa durunno kōn à aru gbāaaao ⁶ à wa ka kpatan Luda a De gbàgbārinō ū. Àmbe à gakui kōn gbāaaao vī gurō píngi! Aami. ⁷ À gwa, èe mōo ludambē luguun. Baade píngi é wéé

siàle, baa gbë kë añ à zëno, anduna borì píngi é sósobi ñ dò à yã musu. Lëmë! Aami.

⁸ Dii Luda bë: Mámbe Alafa kõn Omegao ū, Gbääpingide kë má kuu yã, má kuu ai tia, bensõ méé suu.

Yesu Kirisi bɔ à mɔna Yohanazi

⁹ Ma Yohana a gbëndoo kuuna Yesu guu kɔ gbëñon wá ū nawëa guu, kíblena guu, menakëna guu. Má kú yã ísia luan kë wè be Patamɔ Luda yã kë Yesu à sèeda kë ona yänzi. ¹⁰ Dii gurɔɔ zì Luda Nini sùma, ben ma kòto gbääa mà ma kpëe lán kákäki'ɔ bà ¹¹ à bë: N pó kë n è kë takada guu n kpäsa sɔsi mèn swëeplaaa kë añ kú wëte këno guunøne: Efesu, Simina, Pegamumu, Tiatira, Saadi, Filadelfia kõn Laodiseao.

¹² Ben ma lië le mà gbë kë èe yã oomao pì e. Kë ma lië le, ma vura dabu è mèn swëeplaa. ¹³ Ma gbëke è dabu pìnɔ té lán gbëntee né bà. À utagyaba dana, èe gáeezi, vura asaa dɔ à kùsea. ¹⁴ À mìkä de pú fénfen lán sâkä ke buu bà, à wée de lán ténenè bà. ¹⁵ À gbá e té këe lán mògotë kë wèe baasaa tévura guu bà. À kòto de lán ísñkana kïi bà. ¹⁶ À sɔsonenɔ kûna a ɔplaan mèn swëeplaa, fëeda lé nna kpaplaplaaa e bɔɔ à lén. À uu e té këe lán ɔfántë gbääa bà.

¹⁷ Kë ma à è, ma leë à gbá saë ma gɔ sàii. Ben à a ɔplaa nàma à bë: Nton tó vña n kûro. Mámbe Aëde kõn Zâadeeo ū, ¹⁸ gbë kë ègɔ kuu ū. Ma ga, má kuu, bensõ mégɔ kuu ai gurɔ píngi. Má ga kõn gëwâao mònènɔ kûna. ¹⁹ N pó kë n è kë, pó kë kuunɔ kõn pó kë eé mó à kpëenɔ píngi. ²⁰ Sɔsonenè mèn swëeplaaa kë n è ma ɔplaan pìnɔ kõn vura dabu mèn swëeplaaa pìnɔ

asiin yè: Sosone mèn swéplaaa pìnc né sosi mèn swéplaaa pìnc zìrinomé, dabu mèn swéplaaa pìnc né sosi mèn swéplaaa pìncmé.

2

Efesudeenɔ yā

¹ Ñ kẽ Efesu sosi zìrine: Mamoma kẽ má sosone mèn swéplaaanc kūna ma oplaan, kẽ méé tāa oo vura dabu mèn swéplaaanc té, mámbe ma yã kékii ò. ² Má n yákénanç dñ kõn zíi kẽ néé keeo kõn n menakénao. Néé we ñ gbé zaaanç diero. Gbé kẽ aéè ñ zínda die Luda zìrinç ū, bensô aó de à ūro, n n yõ n gwà n è egédeenon n ū. ³ N mena fñ, n nawëa kẽ ma tó yänzi, néé kpasaro. ⁴ Môde má yã vînyo. Yenzi kẽ n vîme káaku bùsa. ⁵ Ñ tó n kuuna zi zaale néé busaro yã dñongu. Ñ nòse lie ñgõ yã kẽ néé ke yâanç kee. Tó néé ke lero, mé móndzi mà n dabu sñki kpá. ⁶ Baa kõn beeeeo n yã kékii vî, n za Nikolaitânc yákénan lán ma zàn nà. ⁷ Gbé kẽ swâ vî à yã kẽ Luda Ninii e oo sosinoné ma: Mé gbé kẽ zì blè gba zé à lí wéndidee kẽ kú Luda swadako guu bëe ble.

Siminadeenɔ yā

⁸ Ñ kẽ Simina sosi zìrine: Mamoma kẽ má de Aede kõn Zâadeeo ū kẽ ma ga ma eara ma fee, mámbe ma yã kékii ò. ⁹ Má wéetâmma kẽ wèe mónnée dñ kõn n takasikéeo. Baa kõn beeeeo auzikideen n ū. Gbé kẽ aéè be Yudanon n ū bensô aó de à ūroonç, kẽ aó aduakekpé de Setân pó ū, má dñ dian aéè yã dimma nà. ¹⁰ Ñton vîa ke nawëa kẽ néé keenêro. Ñ ma, Ibilisi é a gbékenç ká kpésiaan, le à a yõ à gwa, eé wéé tâawa ai gurç kuri. Ngõ náane vî ai ñ gá gao,

mé auzenна kenne yàari ū. **11** Gbē kè swā vĩ à yā kè Luda Ninii e oo sɔsinɔne ma: Ga plaade é ìa da gbē kè zì blèaro.

Pegamumudeenɔ yá

12 N kẽ Pegamumu sɔsi zìrine: Mamɔma kè má fẽeda lé nna kpaplaplaaa vĩ, mámbe ma yā kékii ò.

13 Má n kúkii d᷇, guu kè Setān kíblekita kúmme. N ma yā kúna, née lé sémaziro, baa gurɔɔ kè wà ma sèeda yāpurade Antipa dè n wéten, guu kè Setān kún pì. **14** M᷇de má yā vīnyo féte. N gbẽnɔ vĩ gwe kè a᷇ɔ Balamu yā kúna. Balamu pì bé à dà Balakinɛ à Isarailinɔ gàe à n dá tāa póbleen kõn pāpákənao.

15 Lemɛ dɔ n̄ gbẽnɔ vĩ gwe, a᷇ɔ Nikolaitānɔ yā kúna.

16 Beee yānzi n̄ nòsε lie. Tó née ke lero, mé móñzi tia mà zì káñyo kõn fẽedaa kè kú ma lén-o. **17** Gbē kè swā vĩ à yā kè Luda Ninii e oo sɔsinɔne ma. Mé gbē kè zì blè gba mana kè utena, mé à gba gbè puraa kè wà tó dufu kěa dɔ. Gbēke tó pì d᷇ro, séde gbē kè má kpà pi.

Tiatiradeenɔ yá

18 N kẽ Tiatira sɔsi zìrine: Ma Luda Né kè ma wéε dε lán téneñe bà bensɔ ma gbá dε lán mògotɛ bà, mámbe ma yā kékii ò. **19** Má n yākənanɔ d᷇, n yenzi, n ludanaanekəna, n zíkena kõn n menakənao. Má d᷇ dɔ kè yā kè née kee zāa maa dε à káakupola.

20 M᷇de má yā vīnyo. N nɔgbē Yezəbeli kè à a zǐnda dìε annabi ūu gbà zé. Èe ma zòblerinɔ sãsãa èe daańne a᷇ pāpāa ke a᷇ tāa pó ble. **21** Ma à gbà zé à nòsε lie, m᷇de à yezi à a nòsε lie à pāpákəna tóro. **22** N ma, mé kpázi mé tó gbē kè a᷇ pāpāa kèonɔ nawẽa

bíta e, tó aጀe nጀse lie wà à yã tòro. ²³ Mé à ìbanɔ dጀde gagyāao, sጀsinɔ píngi é dጀ kጀ mámbe mጀè gbēnɔ laasuu kጀn í swጀo tāasi kጀ, mጀ fጀa bo a baadene a yākenaa. ²⁴ A Tiatira gbē kpaaa kጀ á yã pì kūnaro bensጀ á yã kጀ wè be Setān asii bíta dጀroonɔ, mጀ aso pānde diarerero. ²⁵ À o didi yã kጀ á kūnaa ai màgጀ gá su. ²⁶ Gbē kጀ zì blè bensጀ à yã kጀ má yezinɔ kūna ai a léa, mጀ à gba zé à iko vĩ boriinɔa. ²⁷ Eé kí blem̄ma kጀn mጀ gòò à í wíwi lán wè gù oroo wíwi nà, lán ma De ma gba zé nà. ²⁸ Mé à gba gudɔna sጀsɔnɛ dጀ. ²⁹ Gbē kጀ swā vĩ à yã kጀ Luda Ninii e oo sጀsinɔne ma.

3

Saadideenɔ yã

¹ Ñ kጀ Saadi sጀsi zìrine: Mamɔma kጀ má Luda Nini mèn sweeplaaanɔ kūna kጀn sጀsɔnɛ mèn sweeplaaanɔ, mámbe ma yã kጀkii ò. Má n yākenanɔ dጀ. Kuuna b  e t   bé à d  omma, m  de g  n n   . ² Ñ it   ke ñ gbē kጀ aጀ g  nneneñ gba gb  aa ai aጀgጀ gá ga, zaake má è n y  kee b  ezina ma Ludanero. ³ Beee y  nzi yã kጀ n mà ben ñ sì ñ t   àg   d  ngu, ñg   kūna ñ nጀse lie. Tó née it   kero, m   m  nzi lán kp  i bà, nég   gur   zaka kጀ mé mó dጀro. ⁴ Baa kጀ bee  o ñ gbēnɔ vĩ Saadi gwe féte kጀ aጀe ñ p  k  s  anɔ gb  s   kp  ro. W   téa o ledo kጀn p   puraao dana, zaake aጀ k   à léz  . ⁵ Len gbē kጀ zì blè ég   p  k  s   puraao dana le. Mé à t   d  de w  ndi takadan zikiro. Mé zeo ma De kጀn a malaikanɔ ae. ⁶ Gbē kጀ swā vĩ à yã kጀ Luda Ninii e oo sጀsinɔne ma.

Filadelifiadeenɔ yã

⁷ Ñ kẽ Filadelphia s̄osi z̄lrin̄e: Mam̄ma k̄e má kú madona yāpuradee ū, k̄e má Dauda m̄n̄e kūna, k̄e meè zé w̄gb̄ke è f̄ à tataro, k̄e meè zé tata gb̄ke è f̄ à w̄ero, mámbe ma yā k̄ekii ò. ⁸ Má n yákēnan̄ d̄. Ñ ma, ma zé w̄enn̄e n ae, gb̄ke é f̄ à tataro. Baa k̄e n gbāa bítaro, í ma yā kūna née lé sémaziro. ⁹ Setān aduak̄kp̄e gb̄k̄e aጀè n z̄inda die Yudan̄ ū bens̄ aጀ̄ de à ūroon̄, mé tó eḡdee p̄in̄ mó wà kúen̄ne, aጀ̄ d̄ k̄e má yenzi. ¹⁰ Zaake í yā k̄e má d̄ienn̄e kūna n f̄ n mena, mé n bo nawēa k̄e èe m̄o anduna píngia guu le à gb̄k̄e aጀ̄ kú t̄ctean̄ l̄e à n gwa. ¹¹ Mé mó tia. Nḡo p̄o k̄e í v̄i kūna gbāa, le gb̄ke tón n láada símmaro yānzi. ¹² Mé gb̄k̄e zì blè ke ma Luda kp̄e wesagba ū. Eé bo zikiro. Mé ma Luda tó k̄ea kōn ma Luda wéte Yerusalem dufu k̄e eé pita bōna à kiiia zaa musu tóo kōn ma tó dufuo. ¹³ Gb̄k̄e swā v̄i à yā k̄e Luda Ninii e oo s̄osin̄ne ma.

Laodiseadeen̄ yā

¹⁴ Ñ k̄e Laodisea s̄osi z̄lrin̄e: Mam̄ma Aami, s̄eda náan̄ede yāpuraa k̄e má d̄e p̄o k̄e Ludaa k̄en̄ m̄idee ū, mámbe ma yā k̄ekii ò. ¹⁵ Má n yákēnan̄ d̄. Ñ ȳiyo bens̄ n wāaro. Má yezi nḡo ȳii kes̄ wāa. ¹⁶ Lán n l̄ḡol̄go nà, n wāaro, bens̄ n ȳiyo, mé n pisime. ¹⁷ Nee be oōde auzikidee k̄e p̄o ke nii v̄iroon n ū. Ñ d̄ k̄e gb̄k̄e p̄a būu baak̄eri w̄endade takaaaside viān n ūro. ¹⁸ Mée l̄e daamma n̄ vura baasana lú ma kiiia, le n̄ ke oōdee ū. N p̄ok̄sā puraa lú n̄ da, le n̄ n būukee ute n̄ bo w̄in̄. Ñ w̄ee ẽz̄e lú n̄ ká n w̄eeñ le n̄ guu e. ¹⁹ Mee kp̄ak̄e gb̄k̄e k̄e má yeñzin̄zi mà n̄ tòto k̄e. Beee yānzi, n̄ aña k̄e n̄ n̄sse lie. ²⁰ À gwa, má zena kp̄eel̄ m̄ee gb̄a lee. Tó gb̄k̄e ma kòto mà, ben à

zé wèmε, mé gε mà pó bleo eé blemao. ²¹ Mé gbε kε zì blè gba zé à vεemao ma kitàa, lán mapi ma zì blè ma vεe kōn ma Deo a kitàa nà. ²² Gbε kε swã vĩ à yã kε Luda Ninii e oo sɔsinɔnε ma.

4

Dɔnzikεna Ludanε zaa musu

¹ Beee gbεra ma zé è wεna ludambε. Ben ma kòto kε má mà káaku lán kákaki'ò bà mà dɔ à bε; N mò kε, mé yã kε eé mó beee gbεraa ɔdɔanne. ² Gwe gɔ Luda Nini mòma, ben ma kíblekita è ludambε gwe, gbεkee vεea. ³ Gbε kε vεena pì e té kεe lán gbε bεedee kε wε be dayamò bà kesɔ kaanεlia. Ludambεfεedaa ligi kíta pìzi, à í de lán lá'i taka bà lán emeradi bà. ⁴ Kíblekita mèn baro awεesiigɔnɔ ligazi, gbεnsi gɔn baro awεesiigɔnɔ vεevεena báa pìnɔa. Aɔ pó puraa dadana, aɔ vura fùra kukuna. ⁵ Lou e pii èe bɔɔ kíta pì kiia, èe pütāa èe vñi. Fitia nana kíta pì aε mèn swεeplaa, aɔmbe Luda Nini mèn swεeplaaanɔ û. ⁶ Dígi kú kíta pì aε lán ísiaa bà, èe té kεe lán gbεdigi bà.

Pó bεe mèn siigɔnɔ ligi kíta pìzi kíkíi. Wéε fífiíma kpεe kōn aεo. ⁷ Pó bεe pìnɔ káakupɔ de lán müsu bà, à plaadee de lán zùswaree bà, à aagɔdee uu de lán gbεntee uu bà, à siigɔdee de lán kúu kε èe vñaa bà. ⁸ Pó bεe mèn siigɔ pìnɔ baade dèbε vñi mèn swεedodo. Wéε fífi n dèbε pìnɔ à guu kōn à kpεeo. Fãantẽ kōn gwãavílo aɔègɔ bee yãana sai:

Kúadona, kúadona, kúadona,
Dii Luda Gbāapingide.

N kuu yã, n kuu tia, bensɔ née suu.

⁹ Gurɔ kε pó bεe mèn siigɔ pìnɔ gbε kε vεena kítaa kε ègɔ kuu gurɔ píngi pì tó kpà, aɔ bεe lìne aɔ à sáabu

kpà, ¹⁰ gbënsi gõn baro awëesiigõ pìnc è daëdaë à aë wà dñanzi këne, aë ñ fùra gogo wà káe kità pì aë aë be:

¹¹ Dii wa Luda, n ka wà n tó kpá,
wà bëe kõn gbääao dñnnë,
zaakë n pó píngi kë,
aë këna kõn ñ kuunao né n poyezinamë.

5

Sâne Bòrò kõn takada kokonao

¹ Ben ma takada kokona è na gbë kë vëena kitàa pì ɔplaan, wà yã këa aë kõn kpëeo píngi, wà à lé kùkù kõn kãe' ñ leo swëeplaaaao. ² Ben ma malaika gbääadee è, èe kpàakpa këe kõn kòto gbääao à bë: Dé bé à kà à kãe' ñ këno gogo à takada kë poroo? ³ Môde gbëkee kú ludambé ke tɔɔtëa ke tɔɔtë gïzï kë eé fñ à takada pì poro à gwaro. ⁴ Ma ó ñ dò maamaa, zaakë wèe gbëke e kë kà à takada pì poro à gwaro. ⁵ Ben gbënsi pìnc doke bëme: Ñton ó ñ doro. Ñ gwa, Yuda borì Mûsu kë de Dauda kpata kë pìto pà Kína ūu zì blè. Ambe eé fñ à kãe' ñ mèn swëeplaaa pìnc gogo à takada pì poro. ⁶ Ben ma Sâne Bòrò è zëna kità pì saë kïlikïi pó bëe mèn siigõ pìnc kõn gbënsi pìnc té. À de lán wà à kòto kpà bà. Á koba vĩ mèn swëeplaa kõn wéeo mèn swëeplaa. Luda Nini mèn swëeplaaa kë à ñ zì anduna gu píngiancon gwe. ⁷ À gëa à takada pì sì gbë kë vëena kitàa pì ɔzï. ⁸ Kë à takada pì sì, ben pó bëe mèn siigõ pìnc kõn gbënsi gõn baro awëesiigõ pìnc kùekue Sâne Bòrò pì aë. Aë baade mɔrɔ kúna kõn vura Zubò kë tuaetiti kán à pào. Tuaetiti pì né Luda gbënsi aduakënanomë. ⁹ Aë lè dufu sì wèe bee:

N ka ñ takada pì sí ñ kãε'õ pìnõ gogo,
zaake wà n dε,
n gbẽnõ bò Ludane kõn n aruo
bori píngi guu, boriyã píngi guu,
gbẽ píngi guu, bùsu píngi guu.

¹⁰ N ñ kpá kpatan,
aõ gõ wa Luda gbàgbârino û,
aõégõ kí blee tɔɔtea.

¹¹ Ben ma malaikanõ è ligana kita pìzi kõn pó bẽε
pìnõ kõn gbẽnsi pìnõ paripari, aõ parii kâ bɔrɔ
ügbangba, weé fɔ wà ñ lé dɔro. Ma ñ kñi mà, ¹² aõ
bè kõn kòto gbääao:

Sãne Bòrɔ kè wà dè kà
wà iko dɔnε kõn auzikio
kõn ɔndɔo kõn gbääao kõn bɛεo,
wà à sáabu kpá, wà à tó kpá.

¹³ Ben pó kè Ludaak kè musu kõn tɔɔteo kõn tɔɔte gizõ
kõn Ísiaa guuo píngi, pó kè kú baama pínginõ, má mà
aõ bè:

Wàgõ bɛε kõn gbääao dɔ
gbẽ kè vɛεna kitàane
kõn Sãne Bòrɔo,
wégõ ñ sáabu kpaa,
wàgõ ñ tó kpaa gurõ píngi.

¹⁴ Pó bɛε mèn siigõ pìnõ bè, aami. Ben gbẽnsi pìnõ
dàedae wà dɔnzi kène.

6

Kãε'õgogona

¹ Má è Sãne Bòrɔ kãε'õ mèn swεεplaaa pìnõ
káakupõ gò. Ben má mà pó bɛε mèn siigõ pìnõ doke
yã ò lán lapatana bà à bè: Ñ mó! ² Ben ma sõ puraa

è, gbẽ kẽ dia sá kũna. Wà kífura kùne, ben à bò zìbleri ū, le à gá zì ble.

³ Kẽ Sâne Bòrɔ kã'ε'ɔ plaadee gò, má mà pó bẽe plaadee bẽ: N mõ! ⁴ Sõ pãnde bò dɔ, à de tẽe zónzon. Wà gbẽ kẽ dia gbà zé à aafia sí andunaa, le gbẽnɔ kɔ dẽde. Wà fẽeda ìsi kpàa.

⁵ Kẽ Sâne Bòrɔ kã'ε'ɔ aagõdee gò, má mà pó bẽe aagõdee bẽ: N mõ! Ben ma sõ siaa è, gbẽ kẽ dia zaka kũna. ⁶ Ma kĩi mà lán gbẽntee kòto bà, à bò pó bẽe mèn siigõɔ pìnc té à bẽ: Ése zaka lé don gurɔ do zĩ ũ. Gbado zaka lé aagõn gurɔ do zĩ ũ. Nton tó kù línc kõn geepi línc yakaro.

⁷ Kẽ Sâne Bòrɔ kã'ε'ɔ siigõdee gò, ma pó bẽe siigõdee kòto mà à bẽ: N mõ! ⁸ Ben ma sõ pufau è, gbẽ kẽ dia tón Gaa, Gèwãa tézi. Wà n̄ gbá zé aãgõ iko vĩ anduna gbẽnɔ leo siigõdeea, aã n̄ dẽde kõn zìo kõn dekaao kõn gagyâao kõn nòbɔ pãsĩnɔ.

⁹ Kẽ Sâne Bòrɔ kã'ε'ɔ sɔrrodee gò, ma gbẽ kẽ wà n̄ dẽde Luda yã ona kõn Yesu sèedakənao yãnzi gèwãadeenɔ è tuaetitikpatakii gĩzĩ. ¹⁰ Aã wii gbääa lè wà bẽ: Dii kẽ kú adona yãpurade, bɔren né yãkpaes ke kõn gbẽ kẽ aã kú tɔtæanɔ n̄ wa dëna gẽe boñmaa? ¹¹ Ben wà utagyaba puraa dàda n̄ baadene, wà bëñne aã mena féte ai n̄ Yesu zìbleri daaa kẽ weé n̄ dẽde lán n̄ bâno lé gá káo.

¹² Kẽ Sâne Bòrɔ kã'ε'ɔ swεedodee gò, má è tɔtε nìgānígã pãsípãsĩ, ɔfãntẽ sia kù níginigi lán bisa kẽ wà dà òsin bà, mɔvura tẽa kù lán aru bà mámmam. ¹³ Sɔsɔnɛnɔ bò ludambɛ aã kwè tɔtε lán zàga'ĩa è líbe ìsi woro nà. ¹⁴ Ludambɛe kɛkɔa à kòkokoko lán pè bà. Kpiiinɔ kõn ísia luannɔ sɔki kpà píngi. ¹⁵ Anduna

kínanc kõn kpatablerinõ kõn soza gbënsinõ kõn auzikideenõ kõn gbäädeenõ kõn gbë píngio zònõ ke wëenennõ ùte gbèweenõn kõn gbèkotoonõo. ¹⁶ Aõ wiii gò dɔ:

Kpiiinõ kõn gbènõ à dawala,
à wa ute gbë kë vëena kitaane,
à wa sí Sãne Bòrõ pçfëa.

¹⁷ Zaake aõ pçfëpitammagurõ ìsi kà. Dé bé eé fɔ à bõn?

7

Sèedakena Luda zòblerinõa

¹ Beee gbera ma malaika gõõn siigõõnõ è zezè anduna gooda siigõõnõa, aõ baade a gooda ña kûna, le ña tón vu tɔcte ke ísiaa ke lí kearo yânzi. ² Ben ma malaika pânde è, à bò à fèe çfântëbõe kpa, à Luda Wëndide sèedakebõ kûna. À lé gbääa zù malaika gõõn siigõõ kë wà ñ gbá zé aõ tɔcte kõn ísiaao yaka pïnõzi ³ à bë: Åton tɔcte ke ísiaa ke líno yakaro ai wà sèeda kë wa Luda zòblerinõ mi'ænõa. ⁴ Ben wà gbë kë wà sèeda pì këmmanõ lé òme, aõ gõõn bõrõ basweeplaa aweesiliigõme. Aõ bò Isaraili bori píngi guu:

⁵ Yuda boriinõ gõõn bõrõ kuri aweeplaa,
Rubeni boriinõ gõõn bõrõ kuri aweeplaa,
Gada boriinõ gõõn bõrõ kuri aweeplaa,
⁶ Asa boriinõ gõõn bõrõ kuri aweeplaa,
Nafatali boriinõ gõõn bõrõ kuri aweeplaa,
Manase boriinõ gõõn bõrõ kuri aweeplaa,
⁷ Simeõ boriinõ gõõn bõrõ kuri aweeplaa,
Levi boriinõ gõõn bõrõ kuri aweeplaa,
Isaka boriinõ gõõn bõrõ kuri aweeplaa,
⁸ Zebuluni boriinõ gõõn bõrõ kuri aweeplaa,

Yusufu boriinɔ gɔ̄n bɔ̄rɔ kuri aweeplaa,
Beyāmi boriinɔ gɔ̄n bɔ̄rɔ kuri aweeplaa.

Bori píngi kakɔ̄ana ludambɛ

⁹ Beee gbera ma gbẽnɔ è paripari, weé fɔ̄ wà ní lé dɔ̄ro. Aɔ̄ bò bùsu píngi guu, bori píngi guu, gbẽ píngi guu, boriyā píngi guu. Aɔ̄ zezena kiblekita kɔ̄n Sāne Bɔ̄rɔ aε. Aɔ̄ utagyaba puraa dadana, kpakpa lánɔ̄ nana ní ɔzĩ. ¹⁰ Aɔ̄e wīi gbääa lεe wèe bee:

Mísina è bɔ̄ wa Luda kɛ vẽna kítaa
kɔ̄n Sāne Bɔ̄rɔ kíiamɛ.

¹¹ Malaikanɔ̄ zezena wà lìga kítा kɔ̄n gbẽnsinɔ̄ kɔ̄n pó bẽe mèn siigɔ̄nɔzi ní píngi, ben aɔ̄ kùekue kítा pì aε wà dɔ̄nzi kɛ Ludane ¹² wà bë:
Aami! Wa Luda bé à tó vĩ kɔ̄n gakuio
kɔ̄n ɔndɔ̄o kɔ̄n sáabuo kɔ̄n bëeo
kɔ̄n ikoo kɔ̄n gbääao gurɔ̄ píngi. Aami!

¹³ Ben gbẽnsi pìnɔ̄ doke ma la à bë: Dénɔ̄n gyaba-puradari kènɔ̄ ūu? Aɔ̄ bò máme? ¹⁴ Ma bène: Baa, m̄be ní dɔ̄. Ben à bème: Gbẽ kɛ aɔ̄ bò wéetâmma bíta guunɔ̄mɛ. Aɔ̄ ní utagyaba pìnɔ̄ pípi Sāne Bɔ̄rɔ aru guu à pura kù.

¹⁵ Beee yānzin aɔ̄ kú Luda kítaa aezĩzi,
aɔ̄e dɔ̄ɔzi a kpén fãantẽ kɔ̄n gwäävīo.
Gbẽ kɛ vẽna kítaa pì é a kuta kúńla.

¹⁶ Nɔ̄aa ke ímii é ní dε zikiro,

ɔfãntẽ é ní léro, guu é wãm̄maro,

¹⁷ zaake Sāne Bɔ̄rɔ kɛ kú kítaa pì gura súusu é ke ní

Dàri ū,

eé dɔ̄níne aε ai í wéndide bɔ̄kiia,

Luda é gbasa à ní wéé'i gogońne píngi.

8

Kăe's sw  plaade gona

¹ K   S  ne B  ro k  e's sw  plaadee g  , ludamb   k   k  tikiti l  n minti b  akuri taka b  . ² Ben ma malaika g  n swéplaaa k   a  g  z  na Luda a  n   e  , w   k  k  ki kp  r  ma m  n sw  plaa.

³ Ben malaika p  nde m   à z   tuaetitikpatakii k   w   p   k  n vurao sa  , à t  sib   k   w   p   k  n vurao k  na. W   tuaetiti kp  a b  tabita, l   à kak  a k  n Luda gb  n   p  ngi aduak  nan   à kpata, ben à kpata kíblekita ae tuaetitikpatakii p  a. ⁴ Ben tuaetiti tésukpe k  n Luda gb  n   aduak  nan   f  e malaika   z   Luda ae. ⁵ Ben malaika p   t  sib   s  , à t   sólo tuaetitikpatakia à p  , ben à z   t  cte. Lou e v  i, e   p  t  a e   pii, ben t  cte n  g  nig  .

Kakaki m  n sw  plaaan   pena

⁶ Malaika g  n swéplaaa k   a  o k  k  ki m  n sw  plaa k  na p  n   à pena soru k  . ⁷ À k  akudee a k  k  ki p  , ben w   lougbe k  n t  o kak  ana k  n aruo k   t  ctea. T  cte leo aag  dee t   k  , l  n   leo aag  dee t   k  , s   ísi t   k   m  m  i.

⁸ Malaika plaadee a k  k  ki p  , ben p   t  dee b   à s   ísiaan l  n k  pii b  ta b  . Ísia leo aag  dee l   aru   , ⁹ ben ísia p   b  en   leo aag  dee g  ga, g  ro'it  n   leo aag  dee y  ka.

¹⁰ Malaika aag  dee a k  k  ki p  , ben s  s  ne b  ta k   e   t   k  u l  n s  t  e b   b   ludamb   à l  e   à d   swaan   k  n bian   leo aag  deela. ¹¹ S  s  ne p   t  n Se  ee. Í leo aag  dee l   se  ee   , ben gb   k   a   i   p   m  n   g  ga pari à ky  ky   y  nzi.

¹² Malaika siigõdee a kâkâki pè, ben wà ḥfãntẽ leo aagõdee lè kõn mɔvura leo aagõdeeo kõn sɔsɔnenɔ leo aagõdeeo, le aõ leo aagõde sia kû yänzi. Ben fãantẽ leo aagõdee ḡò gupuraa sai, len à dε le gwãaví dɔ. ¹³ Ben ma kúu è eé vĩaa musumusu. Má mà à wii gbääa lè à bë: Waiyoo, waiyoo, waiyoo gbẽ kè aõ kú tɔctenɔ malaika gõn aagõ kè aõ ḡò pìnɔ kâkâki'ò kè eé bɔ yänzi.

9

¹ Malaika sɔorodee a kâkâki pè, ben ma sɔsɔne è à bò ludambε à lèe tɔtε. Ben wà gèwãa wèe zòoto mònε kpàa, ² ben sɔsɔne pì Gèwãa wèe zòoto pì zé wè. Tésukpe bòn lán mòdate bíta tésukpe bà, ben gèwãa wèe pì tésukpe ḥfãntẽ sia kù, guu kè sí níginigi. ³ Suténɔ bòe tésukpe pì guu aõ dà tɔtelə. Wà n̄ gbá gbääa lán anduna swínɔ gbääa bà. ⁴ Wà bëíne aõton ïa da sèaro ke lá ke lí ke, séde gbẽ kè aõ Luda sèeda vĩ n̄ mì'aearoonɔ. ⁵ Wèe n̄ gba zé aõ gbénɔ dederø, mòde aõé wāwā kpáñzi ai mɔ sɔrome. Aõ wāwā de lán swí gbẽpana wāwāa bàme. ⁶ Gurɔ beeенɔa gbénɔ é gaa wεtε, aõé ero. Ga nii é n̄ dε, mòde gaa é bàa léñne.

⁷ Sutẽ pìnɔ de lán sõ kè n̄ sorumi mà kõn zionɔ bà. Aõ póke kukuna lán vura fùra bà, aõ uu de lán gbẽntee uu bà. ⁸ Aõ mìkã vĩ gbàagbääa lán nɔgbẽ mìkã bà, aõ swaanɔ vĩ lán músu swaa bà. ⁹ Aõ kùse de lándõ aõ mò uta dadana bà, aõ dèbe kii dɔ lán góro parii kè sõnɔ e gáee zì guu kii bà. ¹⁰ Aõ vlää vĩ kõn kào lán swí pó bà. Aõ gbääa kú n̄ vlää pìnɔa, le aõ ïa dao gbénɔa ai mɔ sɔro. ¹¹ Gèwãa wèe zòoto malaika pìn n̄ kína ū. Kõn Eberu yão à tón Abadõ.

Kõn Giriki yãø sõ Apõliš. ¹² Wâiyoo káakupõ gëte, mèn plaaanõ e mõø à kpëe dõ.

¹³ Malaika swëedodee a kâkâki pè. Ma kòto mà à bò Luda ae tuaetitikpatakii kè wà pì kõn vurao koba siigõõnõ kpa. ¹⁴ À bë malaika swëedodee kè kâkâki kûnanõ: N̄ malaika gõõn siigõõ kè aõõ yiyina swadaa kè wè be Yuflati saenõ poro. ¹⁵ Ben à malaika gõõn siigõõ kè wà n̄ soru kè wè beeaa mõ beeaa gurõ beeaa gurõ zaka beeaa yãnzinõ pòro, le aõ gbënteenõ leo aagõdee dëde yânzi. ¹⁶ Wà soza sõdeenõ pari lé òme, aõõ gõõn miliš wàa dome. ¹⁷ Wéegupu'ena pì guu lán ma sõ pìnõ kõn n̄ dìrinõ è nàn yè: Aõõ mì utanõ dadana téé lán té bà, búgu lán bulu bà, kpâ'ikpa'i lán ɔfántëgbõ bà. Sõ pìnõ mì de lán müsu mì bà. Té kõn tésukpeo kõn ɔfántëgbõ e bõõ n̄ lén. ¹⁸ Kisia mèn aagõõ kènõ, té kõn tésukpeo kõn ɔfántëgbõ kè èe bõõ n̄ lé guuo bé à gbënteenõ leo aagõdee dëde. ¹⁹ Zaake sõ pìnõ gbâaa kú n̄ lé guu kõn n̄ vlâao dõ. Aõ vlâaa de lán mlè bà, aõõ mì vñ kè aõè ãa dao gbënõa.

²⁰ Gbë kpaaa kè aõõe gaga kisia pìnõ musuroonõ e nõse lie wà pó kè aõõ kè yãa tòro. Aõõ kpé wèe kuëe tâanõne kõn pó kè aõõ kè kõn vurao kõn kondogio kõn mògotéo kõn gbèo kõn lío. Pí pìnõ è guu ero, aõè yã maro, aõè tâa o sõro. ²¹ Aõõe nõse lie wà n̄ gbëdëna tòro ke aõ pódammana ke aõ pãpákëna ke aõ kpái'ona.

10

Malaika kõn takada porona néngoo

¹ Ben ma malaika gbâade pãnde è, à bò ludambë èe pitaa. Ludambë luguu ligazi, ludambëfëeda kú

à mìla. À uu dε lán ɔfāntē bà, à gbáñoo dε lán ténene bà. ² À takada néngo kè porona kūna. À a gbá ɔplaa zè ísiaaa, à a gbá ɔzεε zè tɔɔtea. ³ À wii gbāaa lè lán músu pütāna bà. Kè à wii lè, lapatana mèn swéeplaaano yā ò. ⁴ Kè lapatana mèn swéeplaaa pìn̄o yā ò lε, má yezi mà kε takada guu, ben ma kòto mà, à bò ludambε à bε: Ngõ yā kè lapatana mèn swéeplaaa pìn̄oo ò kūna asii guu, n̄ton kēro. ⁵ Malaika kè má è zena ísia kōn tɔɔteoa pì a ɔplaa sε à dò musu, ⁶ ben à sì kōn Luda kè kuu gurɔ píngio kè musu kōn tɔɔteo kōn ísiaao kè kōn pó kè kú n̄ guun̄o píngi à bε: Eé gì ke dɔro. ⁷ Malaika swéeplaade kākāki péguroo zī, tó èe mɔɔ pé, Luda pɔyezi kè utεna é ke, lán à à baaru kpà a zɔblieri annabin̄one nà.

⁸ Ben ma kòto kè má mà à bò ludambεe pì mà dɔ à bε: N̄ gá n̄ takada kè porona à na malaika kè zena ísia kōn tɔɔteoa ɔzī sí. ⁹ Ben ma gaa malaika pì kiia ma bène à takada néngo pì kpáma, ben à bème: N̄ sí n̄ só. Eégõ nna n lén lán zó bà, mɔde eé gí n sɔrɔɔzi. ¹⁰ Ben ma takada néngo pì sì malaika pì ɔzī má sò. À kè nna ma lén lán zó bà. Kè má mò, à gì ma sɔrɔɔzi. ¹¹ Ben wà bème mà annabikεyā o dɔ maamaa boriiñoo kōn bùsuno kōn boriyāñoo kōn kínano yā musu.

11

Sèedade gɔ̄n plaaan̄o

¹ Ben wà kàba kpàma pójibɔ ũ wà bème: N̄ fεε n̄ Luda kpé yɔ kōn à gbāgbākiio, n̄ dɔnziri kè aɔɔ kú gween̄o naro. ² N̄ à ua tó, n̄ton yɔro, zaake wà kpà

boriinɔamɛ. Aɔé kɛsɛ p̄éepɛe Luda wétedaaa ai mɔ baplaa awɛɛplaa. ³ Mé ma sèedade gɔ̄n plaaanɔgba zé aɔ̄ annabikɛyã o gurɔ wàa swɛedo kɔ̄n baaagɔ̄o pì guu pɔ̄sia utano dadana. ⁴ Gbẽ p̄inɔn kù lí mèn plaa kɔ̄n dabu mèn plaaa kè zena anduna Dii aenɔ ũ. ⁵ Tó gbẽ e wetee à ïa daŕma, té é bɔ̄ ní lén à ní ibee p̄inɔ kpáta. Len gbẽ kè èe wetee à ïa daŕma é ga lɛ. ⁶ Aɔ̄ ludambe zé tatana gbâa vĩ, le lou tón ma gurɔɔ kè aɔ̄oe annabikɛyã ooro yânzi. Aɔ̄ í liena aru ũ gbâa vĩ dɔ̄. Aɔ̄ kisia borisânda píngi kpá andunazi gurɔɔ kè aɔ̄ yezia.

⁷ Tó aɔ̄ ní sèedadekɛna yâa, nòbɔ̄ pâsî kè è bɔ̄ gèwâa wèe zòoto guu é zì kânyo à zì bleríma à ní dede. ⁸ Aɔ̄ gènɔ̄ égɔ̄ kaena wétedaa kè wà ní Dii pà lía zédaa guu. Yâasi guu wè wétedaa pì sísi Sɔdɔmu ke Igipiti. ⁹ Gbẽ píngi kɔ̄n boripíngio kɔ̄n boriyã píngio kɔ̄n bùsu píngi gbénɔ̄ é ní gènɔ̄ gwagwa ai gurɔ aagɔ̄ kɔ̄n a kusuo, aɔ̄é we wà ní vîiro. ¹⁰ Gbẽ kè aɔ̄ kú tɔ̄teanɔ̄ é pɔ̄nnaa ke aɔ̄é zîbaa ke aɔ̄é gba dakɔ̄nɛ, kè annabi gɔ̄n plaaa kè wâwâa kpânízi p̄inɔ gâga yânzi. ¹¹ Gurɔ aagɔ̄ kɔ̄n a kusuo pì gbëra Ludaatò wesa wèñndidee gèñgu, ben aɔ̄ fée wà zè. Vâa gbẽ kè aɔ̄ ní énɔ kù maamaa. ¹² Ben annabi p̄inɔ kòto gbâaa mà à bò ludambe à bène: À fée à mó kè. Gurɔɔ kè aɔ̄ ibeeñɔ̄ wéé fîríma, ben aɔ̄ fée wà tâ musu ludambe luguu guu. ¹³ Zî beeee tɔ̄te nìgâñigâ pâsîpâsî, wétedaa pì leo kuridee gbòro, ben gɔ̄n bɔ̄rɔ swɛɛplaaanɔ̄ gâga tɔ̄tenigâñigâna pì guu. Vâa gbẽ kpaaanɔ kù, ben aɔ̄ bëe lì Luda Musudene. ¹⁴ Wâiyoo plaadee gëte, à aagɔ̄dee e kaa sa.

Kakaki swɛɛplaade pena

15 Malaika swεεplaadee a kākāki pè. Kòto gbāaanɔ bò ludambé wà bè:

Anduna kpata ḡɔ wa Dii pó ū
kōn kína kè à kào,
eégɔ kí blee gurɔ píngi.

16 Gbēnsi ḡɔn baro awεesiigɔ kè aɔɔ v̄εev̄εna ñ
kìtaa Luda ae pìnɔ kùεkuε aɔ dɔnzi kènε **17** wà bè:
Dii Luda Gbāapingide
kè ñ kuu yã bensɔ ñ kuu ai tia,
wa n sáabu kè,
zaake n bɔ kōn n gbā bítaomε,
gbasa n na kíblenaa.

18 Boriinɔ pɔ f̄ɛ,

ben n pɔf̄ɛ pìtamáma.

N yākpaekena kōn ḡewāadeenɔ gurɔ kà.
Né fīa bo n zòbleri annabinɔne
kōn n gb̄ɛ kè aɔɔe v̄ĩa kεεnnεεnɔ,
né fété gbēnsi,
né andunaderinɔ dεdε.

19 Ben wà Luda kpé kè kú musu w̄ɛ, ben wà Luda bà
kuunañyo àkpati è à guu. Lou e pii, èe v̄i, èe pūtāa.
Toote nìgānigā, lougbε pāsī kw̄ɛ.

12

Nɔgb̄ɛ kōn kwā iṣio

1 Ben ma w̄éε sì sèeda bíta bɔnsaelε ludambε.
Nɔgb̄ɛ kee ɔfāntε yina bisa ū, mɔvura kú à gbá
ḡiz̄i, à sɔsɔnε mèn kuri awεεplaaanɔ kuna kífura ū.

2 À nòsina, ben nòwāwāa f̄εεa, èe né'iwāwā wii lεε.

3 Ben ma w̄éε sì pó pāndele ludambε sèeda ū. Kwā
isi tēa zónzon kú gwe, à mì mèn swεεplaa, à koba
mèn kuri. À kífura mèn swεεplaaanɔ kukuna. **4** À

sɔɔnɛnɔ̄ leo aagɔ̄dee wòro ludambɛ kɔ̄n a vlāao à kwèe tɔ̄te, ben à mò à zè nɔ̄gbɛ kɛ yezi à né ii pì aε, le à e à né kɛ eé ii pì só yānzi. ⁵ Ben nɔ̄gbɛ pì négɔ̄gbɛ kɛ eé kí ble bori píngia kɔ̄n mò gòo ì. Ben wà né pì sè wà tào Luda kɔ̄n a kítao kiia. ⁶ Nɔ̄gbɛ pì bàa lè à tào sèn, guu kɛ Ludaak kékene, le wà à gwa gurɔ̄ wàa swεedo kɔ̄n baaagɔ̄o guu.

⁷ Ben zì fée ludambɛ, Mikaeli kɔ̄n a malaikanō zì kà kɔ̄n kwā pio, kwā kɔ̄n a ibanɔ̄ zì kànyo. ⁸ Ben a᷑ gbāaa kèsā, a᷑e vēekii e ludambɛ dɔ̄ro. ⁹ Wà pè kwā isi pìa wà à bò. Àmbe mlè zii kɛ wè be Ibilisi ke Setān, anduna píngi sásāri ū. Wà à bò wà zu tɔ̄te kɔ̄n a ibanɔ̄ ledo. ¹⁰ Ben ma kòto gbāaa mà ludambɛ à bè:

Wa Luda zì blè sa,
à gbāa kɔ̄n à kpatao bò gupuraaa,
à iko kpà kí kɛ à kàa.

Zaake wà pè yādimmaria wà à bò.

Àmbe ègɔ̄ wa gbénɔ̄ yakaa wa Ludanɛ fāantɛ kɔ̄n gwāavño.

¹¹ Wa gbénɔ̄ zì blèa kɔ̄n Sāne Bòrɔ̄ aru gbāao kɔ̄n n̄ sèedadekεyāo.

A᷑ ḡi n̄ wèndizi ai a᷑ ḡaa ḡào.

¹² Beee yānzi amōa kɛ á kú ludambɛenɔ̄ à pɔ̄nnaa kε.

Wāiyoo tɔ̄te kɔ̄n ísiaao,
zaake Ibilisi pītaawa kɔ̄n pɔ̄fɛ bítaome,
kɛ à dɔ̄ kɛ gurɔ̄ kɛ ḡbare kpáaro yānzi.

¹³ Kɛ kwā è wà a zu tɔ̄tea, ben à pèe nɔ̄gbɛ kɛ à négɔ̄gbɛ ì pìzi. ¹⁴ Ben wà kúu bíta dèbɛ mèn plaaa kpà nɔ̄gbɛ pìa, le à vĩa à ke zà kɔ̄n mlè pio, à tá guu

kè wà kèkene sèn, le wà à gwa gwe wè aagõ kõn a kusuo. ¹⁵ Mlè pì í pìsi nɔgbẽ pì kpεε lán swaa bà, le ísõ e à à sé, ¹⁶ ben tɔ̄te nɔgbẽ pì mì sì, à a lé wè à í kè bò kwã lén pì mì. ¹⁷ Ben kwã pì fè nɔgbẽ pìzi, à gáa zì ká kõn à borii kè aõ gõnõ, gbẽ kè aõ Luda yã kè Yesu à sèeda kè kũnanõ. ¹⁸ Kwã pì zena ísia léa.

13

Nòbɔ́ pāsī mèn plaaanɔ́

¹ Ben ma nòbɔ́ pāsī è èe bɔ́o ísiaa pì guu, à mì mèn sweeplaa à koba mèn kuri. Koba mèn kuri pìnɔ́ kífura kukuna. Dɔ̄kena kõn Ludao tó këna à mì pìnɔ́a. ² Nòbɔ́ pāsī kè má è pì bò lán gbèka bà, à oo pāsī maamaa. À lé dè lán músu lé bà. Kwã a gbääa kpàa kõn a kíblekitao kõn a iko bítao. ³ À mì pìnɔ́ doke dè lán wà à kari kè ai à kà gana bà, ben à bò pì yãa. À yã bò anduna gbẽ píngi sae, ben aõ tézi. ⁴ Ben aõ dɔ̄nzi kè kwã pìnɛ, kè à a iko kpà nòbɔ́ pāsī pìa yãnzi. Aõ dɔ̄nzi kè nòbɔ́ pāsī pìnɛ dɔ aõ bè: Dé bé à kà nòbɔ́ pāsī pì ūu? Dé bé eé fɔ́ à zì káo?

⁵ Wà wada yã'ona lé kpà nòbɔ́ pāsī pìa à Luda tó zaaa sío, ben wà à gbà zé à iko ke ai mɔ́ baplaa aweeplaa. ⁶ Ben à nà dɔ̄kenaa kõn Ludao à à tó zaaa sì kõn à kúkiio kõn gbẽ kè aõ kú gweenõ. ⁷ Wà à gbà zé à zì ká kõn Luda gbẽnõ à zì bleŕma. Wà à gbà zé dɔ aõ iko vĩ bori píngia kõn gbẽ píngio kõn boriyã píngio kõn bùsu píngio. ⁸ Gbẽ kè aõ kú tɔ̄tenõ é dɔ̄nzi ke nòbɔ́ pāsī pìnɛ ní píngi, gbẽ kè aõ tó kú wèndi takadanloonõ. Takada pì né Sãne Bòrɔ́ kè wà dè le Ludaa kpé à anduna káe pómɛ. ⁹ Gbẽ kè swã vĩ à ma.

10 Gbẽ kè Ludaan dìe wà à kũ zìzõ ūu weé à kũmε.
Gbẽ kè Ludaan dìe wà à de fẽedaao fẽedaan weé à
dεo.
Beee e oo Luda gbẽnõne aõgõ mena vĩ, aõgõ náane vĩ.

11 Ben ma nòbõ pãsõ pãnde è ee bõo tɔɔtεn. À koba
vĩ mèn plaa lán sãne bõrõ pó bà, mõde à yã ò lán kwã
bàme. **12** À nòbõ pãsõ káakupõ pì iko píngi kè à wáa.
À tò tɔɔte kõn gbẽ kè aõõ kúnnõ dɔnzi ke nòbõ pãsõ
káakupõ kè wà à kari kè ai à kà gana à bò yãa pìne.
13 À dabuyã bítanõ kè, baa se à tò té bò ludambé à
lèe tɔɔtea gbẽnõ wáa. **14** À gbẽ kè aõõ kú tɔɔteanõ sãsã
kõn dabuyã kè wà à gbà zé à kè nòbõ pãsõ káaku pì
wáano. À bëíne aõ nòbõ pãsõ kè wà à kari kè kõn
fẽedaao, ben à kpé bẽe taka ke. **15** Wà à gbà zé à
wèndi kpà nòbõ pãsõ taka pìa, ben nòbõ pãsõ taka
pì yã ò à tò wà gbẽ kè aõ gì dɔnzi kenezinõ dède.
16 À tò wà sèeda kè ní baade píngi oplaaa ke ní mì'aε,
né fete gbënsi, auzikideenõ kõn takaasideenõ, zònõ
kõn wëenene. **17** Gbẽ kè nòbõ pãsõ pì tó sèeda vïro kesõ
à tó lamba, adee é fõ à pó yá kesõ à lúro. **18** ɔndʒyān
yè. Gbẽ kè wéezé vĩ, à nòbõ pãsõ pì lamba dɔdõ,
zaake gbëntee tó lambame. À lamba né wàa aagõ
kõn baaagõ aweesweedomε. (666)

14

Sâne Bõrõ kõn gbẽ kè à ní bónõ

1 Ben ma Sâne Bõrõ pì è zena Zayõn kpiiia. Gõõn
bõrõ wàa swëeplaa awëeaagõõ kúo. À tó kõn à De
tõo këna ní mì'aεnõa. **2** Ma kñi mà à bò ludambé lán
ísõkana kñi bà, lán lapatana gbääa bà. Kñi kè má
mà pì de lán mɔrɔlerinõ mɔrɔ'õ bà. **3** Gõõn bõrõ wàa

sweeplaa aweesiigõ pìnco e lè dufu sii kita kõn põ bëe mèn siigõnõ kõn gbënsinõ ae. Gbëkee e fõ à lè pì dàdaro, sé gbë kë wà n̄ bó anduna guu pïn. ⁴ Añmbe gbë kë añõe gbäsi ke kõn n̄gbënõroonõ ũ, kë añõ kuu lezi. Añègõ té Sâne Bòrzi guu kë è gán píngi. Wà n̄ bó gbë káakunõ ũ Ludane kõn Sâne Bòrø pïo. ⁵ Wèe ma ziki kë añ egee tòro, añõ taari vîro.

Yakpaekëgurø baarukpana

⁶ Ben ma malaika pãnde è èe vîaa musumusu. À baaru nnaa kë kuu gurø píngi kûna le à kpá gbë kë añõ kú tɔctenõne, bùsu píngi, borì píngi, boriyä píngi kõn gbë píngio. ⁷ À ò gbängbân à bë: À vîa ke Ludane à bëe líne, zaake à yâkpaekëna kõn gbënõo gurø kà. À dñanzi ke Luda kë musu kõn tɔcteo kõn ísiaao kõn bianõ këne.

⁸ Malaika plaadee té à kpëe à bë: Babilønu gbòro! Wéteda bíta pì gbòro! À tò borì píngi a pãpákëna wëe kë è mó Luda pçfëo mi.

⁹ Malaika aagðdee té n̄ kpëe, à ò gbängbân à bë: Tó gbë dñanzi kë nòbø pásí pìne kõn à takao à sèeda sì a mì'aea kesõ a ñ, ¹⁰ àmbe eé Luda pëtë wëe kë wà kà à pçfë togoon atëe mi, eé wâwâa ma té kõn ñfántëgbõo guu zaa Luda malaikanõ kõn Sâne Bòrø aezí. ¹¹ Añ wéetâmma tésukpe égõ dø gurø píngi. Gbë kë añ dñanzi kë nòbø pásí pìne kõn à takao añ à tó sèeda kènõ ñampana vîro fâantë kõn gwâavño. ¹² Beee e oo Luda gbënnõne añgõ mena vî, gbë kë añ yâ kë à dìenõ kûna añõe Yesu náane keenõ.

¹³ Ben ma kòto mà à bò ludambë à bë: N̄ këkii kë. Aubarikadenõn gbë kë añé ga Dii guu zaa tiaanõ ũ. Luda Nini bë: Lem! Añé kámma bo kõn n̄ zïio, zaake añ maakëna gbë téñzi.

Tɔɔtε póno kēkēna

¹⁴ Ben ma ludambε lugu puraa è, pókee vεea lán gbεntee bà. À vura fùra kuna, à konto lénna kūna.

¹⁵ Ben malaika pānde bò Luda kpén à lé gbāaa zù gbε kè vεena ludambε luguuazi à bε: Ñ konto ká pόzi ñ kε, zaakε tɔɔtε póno mà, à kà kēna. ¹⁶ Ben gbε kè vεena ludambε luguuua a konto màe tɔɔtε à tɔɔtε póno kèkē.

¹⁷ Malaika pānde bò musu Luda kpén, à konto lénna kūna dɔ. ¹⁸ Ben malaika pānde kè té iko vñi bò sa'okia. À lé gbāaa zù gbε kè konto lé nna kūna pìzi à bε: Ñ n konto lénnaa ká geepi kò kè aɔ̄ kú tɔɔteanɔzi ñ zɔzɔ, zaakε à bεe mà. ¹⁹ Ben malaika pì a konto màe tɔɔtε à geepi kòno zɔzɔ à kà geepi'ifεki bíta kè dε Luda pɔfεpitabɔ ūu guu. ²⁰ Wà kèsε pεεpεe geepi kò pìnɔa wéte kpεe, ben aru bòe geepi'ifεkii guu à dàgula ai kiloo wàa do kpé basɔɔro, à lezí kà sɔ aizi lén.

15

Kisia zāade mèn swεεplaaanɔ kpánzina

¹ Ben ma sèeda pānde è ludambε, à bíta à bò ma sae. Malaika gɔɔn swεεplaaanɔ kisia zāade mèn swεεplaaanɔ kūna. Beeen Luda é a pɔfεpitammana mì dεo.

² Ben ma póke è lán sèbe bà, à dε lán dígi bà kakɔana kɔn téo. Ma gbε kè aɔ zì blè nɔbɔ pāsī pìa kɔn à takao kɔn à tó lambaonɔ è zεna sèbe kè dε lán dígi bà pì sae, aɔ mɔrɔ kè Luda kpànímanɔ kükūna.

³ Aɔ̄e Luda zòbleri Musa lè sii kɔn Sãne Bòrɔ lèo wà bε:

Dii Luda Gbāapingide,

n yãkènanõ bítá, aõ bò wa sae.
 Bori píngi Kína,
 nèè yã ke a zéa kõn yãpuraao.
⁴ Dii, dé bé à n vĩa vĩroo?
 Dé bé eé gí n tó kpázii?
 Zaake n mèn do, ríbe ní kú adona.
 Bori píngi é mó dõnzi kennë,
 zaake n maakenanõ bò gupuraaa.

⁵ Beee gbëra ma Luda kpé è wëna musu, àmbe bisakutaa kë à doka kún ù. ⁶ Ben malaika gõn swëeplaaa kë aõ kisia mèn swëeplaa kùnanõ bòe kpé pì guu. Aõ táaru bisa pura fénfen kë èe té këe kùnla, vura asaa dòdò ní kùseá. ⁷ Ben pó bëe mèn siigõnõ doke vura zubo kpà malaika gõn swëeplaaa pìno baadea, Luda kë ègõ kuu guro píngi pøfë kán à pà. ⁸ Luda gakui kõn a gbääao tésukpë kpé pì pà. Gbëke é fõ à gënlo ai malaika gõn swëeplaaa kisia mèn swëeplaaa pìno gàa à mi dèo.

16

Luda pøfë pitana andunazi

¹ Ben ma kòto gbääa mà bõna Luda kpén, à bè malaika gõn swëeplaaa pìno: À gá à Luda pøfë kë kú zubo mèn swëeplaaa pìno guu èe andunaa. ² À kákudee gàa à a zubo èe andunaa. Ben bògïi zaa pásinõ bò gbë kë aõ nòbõ pásí sèeda vĩ, kë aõè dõnzi kë à takanenõa.

³ À plaadée a zubo èe ísiaaa. Ben ísia'i gò lán gè aru bà, pó bëe kë aõ kú à guuno gaga píngi.

⁴ À aagõdee a zubo èe swaanõ kõn bianõa, ben í pìno lì aru ù. ⁵ Ben má mà malaika kë í iko vĩ bè: Kuadonade, mmõn kë ní kuu yãa,

bensõ n̄ kuu kõn a tiaao,
n yãkpaε kènyo a zéame.

⁶ Aõ n gbẽnõ kõn n annabinõ aru kwèe,
ben n aru kpàm̄ma aõo mì.

À kõ siñyo le.

⁷ Ben ma kòto mà bõna sa'okiia à bë:
Leme, Dii Luda Gbääpingide,
n yãkpaε kènyo a zéame,
bensõ n yãpuraa vĩ.

⁸ À siigõdee a zubõ ëe ɔfántëa, à tò à té gbënteenõ
kpàta. ⁹ À puusu gbääaa n̄ pá, ben aõ Luda kè kisia
beeeno iko vĩ tó zaaa sì. Aõoe nòse lie wà bëe línero.

¹⁰ À sɔcrodée a zubõ ëe nòbõ pásí kiblekitaa, ben
gusiaa dà à kpatala. Gbënõ e n̄ lé yãakõte wãwãa
guu, ¹¹ ben aõ Luda Musude tó zaaa sì aõ wãwã
kõn n bògïo yänzi. Aõoe nòse lie wà kpëe lì n̄
yãkenanõnero.

¹² À swædodee a zubõ ëe swadaa kè wè be Yu-
flatia, ben swaa pì í bàba, ben zé bò ɔfántëbõe kpa
kínanõne. ¹³ Ben ma zínnõ è mèn aagõ lán blònõ
bà aõoe bõo kwã kõn nòbõ pásio kõn annabi egëeo
lén. ¹⁴ Zín dabuyäkerinõme. Aõoe gaa anduna
píngi kínanõ kiia, le wà n̄ kakõa aõ zì ká Luda
Gbääpingide gurõ bíta zí yänzi. ¹⁵ À ma! Mé mó lán
kpái bàme. Aubarikadeen gbë kè a wéé gõ dõo ũ, à
a pókásãanõ dana, le àton bõ bûu wà à bûukëe ero
yänzi. ¹⁶ Ben zín píno kína píno kàkõa guu kè wè be
kõn Eberu yão Amagëdõ.

¹⁷ À swæplaadee a zubõ ëe ũaa. Ben kòto gbääaa bò
kita kiia Luda kpén à bë: À kèn gwe. ¹⁸ Lou e pii,
ëe vĩ ëe pütãa. Tɔcte nìgânigã pásipásí. Zaa lán wà
gbëntee kàe tɔcte nà, à takâ borii e kë zikiro, à pásí

kè bíta. ¹⁹ Wéteda tódee kpàatékře leo aagř, ben bori píngi wétedaanř għòro. Wéteda tóde Babilonu yā dì Ludan, ben à a pcfē pásř wě togoo kpàa à mì. ²⁰ Ísia luanno għe zéla píngi, wèe wée si kpiiinče dōro. ²¹ Lougbę́ bítanř bò ludambę́, aő kà kiloo baplaa. Aő sìsi gbenteenja, ben aő Luda tó zaaa sì lougbę́ kisiadee pì yānzi, zaake kisia pì pásř maamaa.

17

Kaarua kè di nòbø pásřa

¹ Malaika għoġġ sweeplaa kè aőz zubǿ mèn sweeplaa kūna pino doke bème: Nó mó mà yā kè eé wi kaarua tódee kè vēena swaa pariinċa oħraanne. ² Anduna kínano pāpāa kèo, anduna gbēno à pāpākēna wěe mì wa kà. ³ Luda Nini mōnma guu malaika pì għammo għáan. Ben ma nɔgbē ke ē dina nòbø pásř tēaaa. Dōkena kōn Luda tóno fiffia, à mì mèn sweeplaa, à koba mèn kuri. ⁴ Nɔgbē pì bisa gaarura'ide kōn à wée tēadeeo yina, à zâblebǿ kè wa pì kōn vuraonř dana kōn gbē bēdeenō kōn ḥosno. À vura togo kūna, tè póno kōn à pāpākēna gbāsīnō kán à pà. ⁵ Wà tó asiidee kè à mì'aea wa bē:

Wéteda tóde Babilonu,

kaaruanř kōn anduna tè póno da.

⁶ Má ē nɔgbē pì Luda gbē kè wa n̄ déde Yesu sèedakēna yānzinř aru mì à kà ēe à dee.

Kè ma à ē, à yā bò ma sae maamaa. ⁷ Ben malaika pì ma la à bē: Bóyānzin à yā bò n̄ saezi? Mē nɔgbē pì asii onne kōn nòbø pásř kè à à sena asiio, kè à mì mèn sweeplaa à koba mèn kuri pì. ⁸ Nòbø pásř

kè n̄ è pì kuu yã, ben à kuu tia doro, bensõ eé bɔ gèwãa wèe zòoto guu à mì pé kaatena. Gbẽ kè aõ kú tɔ̄te, kè aõ tó kú wèndi takadan zaa anduna daegurçaroono, tó aõ nòbɔ pãsĩ kè kuu yã, ben à kuu tia doro, mode eé eara à mó pì è, à yã é bɔ n̄ sae.

⁹ Laasuudee kè ñindõ vĩ yân yè. Mì mèn swãeplaaa pìnc n̄ sìsí mèn swãeplaaa kè nògbẽ pì vëenaanõme. Kí gõõn swãeplaaaanõme dɔ. ¹⁰ Aõ gõõn sɔ̄roo lèe, gbẽ doo kuu, gbẽ doo kpé. Tó à mɔ̄, eé gì kerø.

¹¹ Nòbɔ pãsĩ kè kuu yã, ben à kuu tia doro pì n̄ kína sɔraagõdeem. Gõõn swãeplaaa pìnc dokeme dɔ. Èe mì pëe kaatena. ¹² Koba mèn kuri kè n̄ è pìnc n̄ kí gõõn kuri kè aõe kpata ble kòroonõme. Mɔde aõé kí ble gurɔ zaka fëte guu kõn nòbɔ pãsõo ledø. ¹³ Aõ gõõn kuri pìnc lé dõnkõme. Aõé n̄ gbää kõn n̄ ikoo kpá nòbɔ pãsĩ pìa. ¹⁴ Aõé zì ká kõn Sãne Bòrø, mode eé zì bleŕma, zaake diinç Diime, kínano Kíname. À gbẽ náanede kè à n̄ sisi à n̄ sénõ kúo. ¹⁵ Ben malaika pì bème: Swaa kè n̄ è kaarua vëenaamõmanõ n̄ gbëno kõn pariinç kõn boriinç kõn boriyâñõme.

¹⁶ Nòbɔ pãsĩ kõn koba mèn kuri kè n̄ è pìnc é za kaarua pìn. Aõé à kaate aõ à tó bùu. Aõé à só aõé té sãa. ¹⁷ Zaake Luda a pɔyezi dàñne n̄ swèn aõ ledole keme. Aõé n̄ kpata kpá nòbɔ pãsĩ pìa ai Luda yã gá papao. ¹⁸ Nògbẽ kè n̄ è pì n̄ wétede tódee kè iko vĩ anduna kínancam.

18

Babilõnu leena

¹ Beee gbëra ma malaika pãnde è bɔna ludambë. À iko bíta vĩ, à gakui anduna pù. ² À wii gbää lè à bë:

Babilonu lèε, wéteda tódee pì lèε.
À gò zínnɔ kúkii ũ, tāa borí píngi tò ũ,
bāa kè wè n̄ tè bo wà zaíngunɔ bεε ũ.
³ Zaake borí píngi à pāpākēna wεε
kè è mó Luda pɔfēo mì.
Anduna kínanc pāpāa kèo,
ben anduna laatarinɔ kè auzikideenɔ ũ
à nnamana bíta guu.

⁴ Ben ma kòto pānde mà bɔna ludambε à bè:
À bɔε à guu ma gbɛnɔ,
lε a ɔɔ tóngɔ kú à durunnɔ guu
yā kè weé mónenɔ tón a lero yānzi.
⁵ Zaake à durunnɔ gbà à zɔ ludambεea,
ben à dàkēnanɔ dɔ Ludan.
⁶ À fia bone yā kè à kèñneea,
à kεne à yākenaa leo plaa.
À pɔfē wε kánε a togoon
de pɔ kè à kàrínela leo plaa.
⁷ À wāwā kɔn wēndaaao kpázi,
lán à tó kè nnamana guu lén nà.
Zaake è be a sw̄ε guu,
kínanc a ũ vεεna a kitàa,
gyaanc takaasideen a ūro,
é sósobi ke zikiro.
⁸ Beee yānzi kisia kèkiinɔ é à le gurɔ dozi,
gagyā kɔn wēndaaao kɔn nɔaao.
Té bε eé à kpáta,
zaake Dii Luda à yākpaekeeri gbāa.

⁹ Anduna kína kè aɔ pāpāa kèo aɔ nnac màoɔnɔ,
tó aɔ à tékūna luguu è, aɔé óɔ dɔ aɔé kpāngeda kε.
¹⁰ Aɔé ze kāa vĩa guu wāwāa kè wà kpàzi yānzi aɔ
be:

Wâiyoo, wâiyoo, wéteda bíta!
Wéteda ikode Babilonu!
Yâ mò à vèemma gurô do gôô?

¹¹ Anduna laatarinô é ó dô se, a   sósobi k  ne, k  gb  ke é n   laa k  kiiin   l  m  ma d  ro y  nzi: ¹² Vura, kondogi, gb   b  edeen  ,   son  , bisa   deen  , bisa t  a k  n ´  gaarura'ideen  , siliki, l   maa bori p  ngin  , p   k   w   ke k  n wesawwaon   k  n l   b  edeen   k  n m  got  n   k  n m  sinc   k  n gb   puraano p  ngi, ¹³ l  t  e g   nnannaano, d   p  no, tuaetitino, l  'o g   nnannaano, geepiw  e, n  si, flawa, p  w  eno, z  n  , s  ano, s  n   k  n n  goron  , z  n   k  n gb  ntee w  ndin  . ¹⁴ We   bene: P   maaa k   ne   ´  ni de  n   y  amma p  ngi. N nnamana k  n n gakuio p  tingu p  ngi, n   e ziki d  ro.

¹⁵ Laatari k   a   k   auzikideen      wétedaa pi g  z  n   é ze k  a v  ia guu w  w  a k   w   kp  zi y  nzi. A  é ó d   w   sósobi ke ¹⁶ a   be:
Wâiyoo, wâiyoo wéteda t  de!

À t  aru bisa y   y  
k  n bisa gaarura'ideeo k  n ´  w  e   t  adeeo.
À z  blebo k   w   pi k  n vuraon   d   y  
k  n gb   b  edeen   k  n   son  .

¹⁷ À auziki p  ngi k  ate gur   do g  .

G  ro'ite d  iin   k  n t  a'orin   k  n g  ro gb  n   k  n gb  
k   a   z  i ke   siaalaano é ze z  az   n   p  ngi. ¹⁸ T  o a  
wétedaa pi t  k  na luguu ´ , a  é w  i l   w   be: Wéteda
kee kuu y   k   à b  ta k   wétedaa k  kii   ro. ¹⁹ A  é ó
d   a   kp  ngeda ke, a  é sósobi ke a  é w  i l   w   be:
Wâiyoo, wâiyoo wéteda t  de!

G  b   k   a   g  ro'ite v     siaalaano p  ngi
k   auzikideen      wétedaa pi auziki k   d  n s  abu,

ben à gō bezī ū gurō do gō.

²⁰ À pønnaa ke à yã musu ludambédeenø kõn Luda gbēnø kõn à zìrinø kõn à annabino, zaake Luda bé à gëe bòaare.

²¹ Ben malaika gbäädee gbè kë kà wísilgbë gbëntë ū sè à zù ísiaa guu à bë:
Len weé wéteda tóde Babilønu zun lë kõn gbääao,
weé wétedaa pi e ziki døro.

²² Weé morø ke gäggä'ø
ke kure ke kákáki'ø ma n guu ziki døro.
Weé øzikéri ke e n guu ziki døro.
Weé wísilgbë kíi ma n guu ziki døro.

²³ Weé fitia gupuraa e n guu ziki døro.
Weé nɔsekíi ma n guu ziki døro.
N laatarinø né anduna gbënsinømø yã,
n pó dà borí píngia n nì lìe.

²⁴ Wà annabino kõn Luda gbēnø aru è à guu kõn gbë kë wà n déde anduna guuno n píngi.

19

Pønnakena ludambé

¹ Beee gbéra ma kòto gbääaa mà ludambé lán parii yã'ona bà à bë:

Aleluya!

Wa Luda bé à zì blè!

Àmbe gakui kõn gbääao vĩ ado,

² zaake è yâkpaë ke a zéa kõn yâpuraaomø.

À yâkpaë kë kõn kaarua tódee
kë anduna yâka kõn a pâpâkënao.

À a zòblerinø dëdëna gëe bòa.

³ Añ bè dɔ:
Aleluya!

À tésukp   ég   d   gur   p  ngime.

⁴ Gb  nsi g  n baro aw  esiig  n   k  n p   b     m  n
siig  n   d  eda   w   d  nzi k   Luda k   v  na a k  taan  
a   b  :

Aami! Aleluya!

S  ne B  r   n  sep  blee

⁵ Ben ma k  to m   b  na k  ta p   kiia    b  :

À wa Luda t   kp   am  a    z  blerin   a p  ngi,
am  a k         v  n   n   f  te gb  nsi.

⁶ Ben ma k  to m   l  n pari y  'ona b  , l  n i  skana k  i
b  , l  n lapatana gb  aa b      b  :
Aleluya!

Dii wa Luda Gb  apingide n   k  blenaa.

⁷ W   p  nnaa k   w   y  a d   w      t   kp  ,
zaak   S  ne B  r   n  segur   k  ,
   n   sorumi m  .

⁸ W   t  aru bisa pura f  nen k      t   k  e kp  a    yi.
T  aru bisa p      Luda gb  n   y  maaakenan  m  .

⁹ Malaika b  me: N   k  . Aubarikadeen  n   gb   k  
w      s  si S  ne B  r   p   n  sep  bleean     . À b  me d  :
Luda y   y  puraan gwe. ¹⁰ Ma da      a  z  l      d  nzi
k  ne, ben    b  me: N   beee t  . N   d  nzi ke Ludan  .
N   z  bleri daan ma    k  n n   gb   k   a   y   k   Yesu
   s  eda k   k  nan  . Zaak   y   k   Yesu    s  eda k  n
annabik  y  'ona m     .

Kirisi m  na dina s   puraaa

¹¹ Ben ma ludamb      w  k  ana, ben s   puraa
b  , gb   k   dia t  n N  anede Y  purade.    y  kp  e
k  nyo,    zélé k  nyo a z  ea. ¹² À w  e   de l  n t  vura b  ,
   kífura kukuna pari. T   ke k  na    m  l  'aea, gb  ke t  
p   y  asi d  ro, s  de   pi. ¹³ À uta k   w   d   aru guu

dana. À tón Luda Yã. ¹⁴ Ludambé zìkpéenɔ tézi, aɔ̄ didi sɔ̄ puraanco kɔ̄n táaru bisa pura fénfen-o dadana. ¹⁵ Féeeda lé nnaa e bɔ̄ à lén, le à boriinɔ léo. Eé kí bleńma kɔ̄n mò góo eé kèsé pée geepi bęenɔa geepi'ifékii guu, àmbe Luda Gbāapingide pɔ̄fē pāsī ū. ¹⁶ Wà tó kékii kékii à utaa kɔ̄n à gbádaao:
Kínanc Kína, diinɔ Dii.

¹⁷ Ben ma malaika è à zena ḥfántén. À lé gbāaa zù bāa kè aɔ̄e vĩaa musumusunɔzi píngi à bë: À mó à kakɔ̄a à póble bíta kè Ludaa kèaree ble, ¹⁸ le à e à kínanc gè só kɔ̄n soza gběnsinɔ kɔ̄n gbāadeenɔ kɔ̄n sɔ̄nɔ kɔ̄n n̄ dìrinɔ kɔ̄n gbē píngio, wẽeneno kɔ̄n zònɔ, né féte gběnsi. ¹⁹ Ben ma nòbɔ̄ pāsī è kɔ̄n anduna kínanc kɔ̄n n̄ zìkpéenɔ, aɔ̄ kɔ̄ kákɔ̄a wà zì ká kɔ̄n gbē kè di sɔ̄a pìo kɔ̄n à zìkpéenɔ. ²⁰ Wà nòbɔ̄ pāsī pì kù ledo kɔ̄n annabi egée kè dabuyānɔ kè à aeo. Dabuyā pìnɔn à gbē kè aɔ̄ nòbɔ̄ pāsī sèeda vĩ aɔ̄ dɔ̄nzi kè à takanenɔ sásão. Wà n̄ zú té sèbe kè è kù kɔ̄n ḥfántégbɔ̄ guu bëe aɔ̄ plaa n̄ píngi. ²¹ Gbē kè di sɔ̄a gbē kpaaanc dède kɔ̄n féeedaa kè bò à lé guuo, ben bāanc n̄ gènɔ blè aɔ̄ kákɔ̄a píngi.

20

Kirisi kíblena anduna guu wè wàa sɔ̄ro

¹ Ben ma malaika è bɔ̄na ludambé à ḡewāa wè zòoto mònɛ kūna kɔ̄n mòkyako gbèreo. ² À kwā kè dë mlè zii ū kè wè be Ibilisi ke Setān kù, ben à mò kàa ai wè wàa sɔ̄ro. ³ Malaika pì à zù ḡewāa wè zòoto pì guu, à gbà tátalaàlè à kwado sìkɔ̄rea, le àton

boriinɔ sâsâro ai wè wàa sɔɔroo pì gá papao. Beee gbera weé à gbarε féte.

⁴ Ben ma kitanc è kɔn gbε kε aɔv vεenaano. Wà n̄ gbá zé aɔ yākpae ke kɔn gbēnɔo. Ma gbε kε wà n̄ mì zɔ Luda yã kε Yesu a sèeda kε ona yānzinɔ è. Aɔœ dɔnzi ke nɔbɔ pāsī ke à takanero. Aɔœ à sèeda ke n̄ mì'ae ke n̄ ɔɔaro. Aɔ fεe bɔna gaan aɔ kí blè kɔn Kirisio wè wàa sɔɔro. ⁵ Gènɔ feena káakupɔn gwe. Gè kpaaanɔ e feero ai wè wàa sɔɔroo pì gáà à pàpao. ⁶ Aubarikadeenɔn gbε kε aɔ baka kú gènɔ feena káakupɔ guunɔ ū, aɔv kú adona. Ga plaade iko vñímaro. Aɔégɔ de Luda kɔn Kirisio gbàgbärinɔ ūmε, aɔégɔ kí bleeo ai wè wàa sɔɔro.

Setān zuna téñ

⁷ Tó wè wàa sɔɔroo pì pàpa, weé Setān bɔ wà à gbarε. ⁸ Eé gá borii kε aɔv kú anduna gooda siigɔɔnɔ sâsa, Gɔgu kɔn Magɔguo, eé n̄ kakɔa le aɔ zì ká. Aɔ pari lán ísiale bùsu'aatε bà. ⁹ Aɔ dà andunala aɔ liga Luda gbēnɔ bùrazi kɔn wétedaa kε Ludaa yezio, mɔde té bò ludambe à n̄ kpáta. ¹⁰ Wà Ibilisi kε n̄ sâsâ sè wà zù té sèbε kε è kû kɔn ɔfántεgbɔ guu, guu kε wà nɔbɔ pāsī kɔn annabi egεeo zùn. Aɔégɔ wãwãa kεe fãantε kɔn gwãavñò gurɔ píngi.

Yakpae zâade kεna

¹¹ Ben ma kíblekita pura bíta è kɔn gbε kε vεao. Tɔtε kɔn musuo gusii lè à aε, guu kûnnε dɔro. ¹² Ben ma gèwãadeenɔ è, né féte gbënsi, aɔv zena kità pì aε. Wà takadanɔ wèwè, ben wà takada pānde wè dɔ wèndi takada ū. Wà yākpae kε kɔn gèwãadeenɔ aɔ yâkεnaa lán à kεna takada pìnɔ guu

nà. ¹³ Ísiaa gèwãadee kè aõo kú a guunõ kpà. Ga kõn gèwãao gèwãadee kè aõo kú n̄ guunõ kpà se. Ben wà yâkpaes kè kõn baadeo a yâkenaa. ¹⁴ Wà ga kõn gèwãao zù té sèbe guu. Té sèbe pì n̄ ga plaadeeme. ¹⁵ Gbẽ kè wèe n̄ tó e wèndi takada guuroonõn wà n̄ zú té sèbe pì guu.

21

Tɔɔtε dufu kõn musu dufuo

¹ Ben ma tɔɔtε dufu kõn musu dufuo è, zaake tɔɔtε káakupõ kõn musu káakupõo gète, bensõ ísiaa kuu doro. ² Ben ma Luda wéteda Yerusalemu dufu è bõna musu Luda kiia èe pitaa. Wà kèke lán nɔgbẽ kè à zâkëna sorumi mà bà. ³ Ben ma kòto gbääa mà bõna kíblekita kiia à bë: Luda vɛɛ kõn gbënteenõ sa, eégõ kúnyo, aõégõ de à gbëñõ ũ. Luda pì égõ kúnyo a zïnda n̄ Luda ũ. ⁴ Eé n̄ wéé'i gogoíne píngi. Gaa égõ kuu d̄ro ke sósobi ke óodõna ke wâwâa, zaake yâ ziinõ gète.

⁵ Ben gbẽ kè vëena kítaa bë: N̄ ma! Mée pó píngi këe dufu. Ben à bëme: N̄ kẽ, zaake yâ kènõ náanë vĩ, bensõ yápuraame. ⁶ Ben à bëme: À kèn gwe. Mámbe Alafa kõn Omegao ũ, Naana kõn Mìdenao. Gbẽ kè ímii e à dee, mé à gba bia í wèndidee. ⁷ Gbẽ kè zì blè bé eégõ pó kènõ vĩ píngi. Mégõ de à Luda ũ, eégõ de ma n̄ ũ. ⁸ Môde vïadeenõ kõn náanesaideenõ kõn zaakerino kõn gbëderino kõn zinakerino kõn ëzëdeenõ kõn tâagbâgbârino kõn mɔnafikideenõ píngi, aõ baka égõ de té sèbe kè è kû kõn ɔfântëgbõo ũm̄. Ga plaadeen gwe.

Yerusalemu dufu

9 Malaika gɔ̄n swεεplaaa kè aɔ̄ Zubɔ mèn swεεplaa kūna, kisia zāade mèn swεεplaaa kán à pà pìnɔ doke mì à bème: N mó mà Sāne Bɔrɔ nɔ dufu ɔdɔanne. **10** Luda Nini mɔnama guu malaika pì ma se à gàamao kpii bíta lezī. À Luda wéteda Yerusalému ɔdɔamé bɔna musu Luda kiia, èe pitaa. **11** Èe té kεe kɔn Luda gakuio èe pii lán gbè bèedee bà, lán dayamɔ bà. **12** À bii bíta lezī vĩ. À gānu mèn kuri awεεplaaame, malaika gɔ̄n kuri awεεplaaanɔ zεzεnan. Isaraili bori mèn kuri awεεplaaanɔ tó kēna gānu pìnɔa. **13** Gānu mèn aagɔ̄ kú ɔfāntēbɔe kpa, mèn aagɔ̄ kú gu'igbāroo kpa, mèn aagɔ̄ kú sɔɔmete kpa, mèn aagɔ̄ kú ɔfāntēgēkpen kpa. **14** Wà bii pì ëe dàe gbè mèn kuri awεεplaaanɔa. Sāne Bɔrɔ zìri gɔ̄n kuri awεεplaaanɔ tó kēna gbè pìnɔa.

15 Malaika kè èe yã oome pɔyɔbɔ kè wà pì kɔn vurao kūna, le à wétedaa pì yɔo kɔn à gānunɔ kɔn à bii. **16** Wétedaa pì gooda siigɔ̄me, à gbàa kɔn à yàasao sáame. Ben à wétedaa pì yɔ kɔn pɔyɔbɔ pìo. À gbàa né kiloo wàa kuri awεεplaaame. À gbàa kɔn à yàasao kɔn à lezī píngi sáame. **17** À à bii yɔ dɔ, à lezī gàsàsuum baswεεplaa awεesiigɔ̄. Malaika pì yɔ gbëntee gàsàsuum gbàa lémme. **18** Wà bii pì kè kɔn dayamɔo. Wétedaa pì né vurame atëe wásawasa lán dígi bà. **19** Wà gbè kè wà wétedaa pì bii dàea kèkè kɔn gbè bèede bori sānda píngio.

Wà gbè káakupɔ kèkè kɔn dayamɔo,
à plaadée kɔn safiao,
à aagɔ̄dee kɔn agatao,
à siigɔ̄dee kɔn εmεradio,
20 à sɔɔrodee kɔn onisio,

à swεεdodee kõn kaaneliao,
 à swεεplaadee kõn kisolitio,
 à sɔraagɔdee kõn berilio,
 à kẽndodee kõn topazao,
 à kuridee kõn kisopazao,
 à kuri awεεdodee kõn yasintio,
 à kuri awεεplaadee kõn amεtisio.

21 Gãnu mèn kuri awεεplaaa pìno né òso mèn kuri awεεplaaanɔmɛ. Wà ní píngi kè kõn òsoo mèn doodo. Wétedaa pì zéda ná vurame atɛe, wè guu en lán dígi bà.

22 Mée Luda kpé e wétedaa pì guuro, zaakɛ Dii Luda Gbääpingide kõn Sãne Bòrɔon kpé pì ū. **23** Wétedaa pì bà kú kõn ɔfántɛ ke mɔvura gupunaoro. Luda gakui bé è wétedaa pì pu, bensɔ Sãne Bòrɔ de à fitia ū. **24** Boriinɔ é tåa o à gupuraazi, anduna kínanc é gën kõn ní auzikinɔ. **25** À gânunc égɔ tatana fãantɛ zikiro, gwãavĩ égɔ kú gwe sɔro. **26** Weé gën kõn boriinɔ auzikinɔ kõn ní pó ɔodeenɔ. **27** Mɔde pó gbásĩ ke é gënlo ke wíyâk̄eri ke mɔnafikidee, séde gbɛ kè Sãne Bòrɔ ní tó kè wëndi takada guunɔ.

22

1 Ben malaika pì swa'i wëndidee kè èe bɔɔ Luda kõn Sãne Bòrɔo kità kiia òdɔamɛ, èe té kεe lán gbèdigi bà. **2** Èe bàalɛe wéteda zédaa gura súusu. Lí wëndide kú à baa kãa kpa kõn à baa kè kpaaø, è ná i wɛ do gën kuri awεεplaa, mɔ kõn mɔɔo gën doodo. Lí pì lánɔ ná boriinɔ aafia'ekiime. **3** Pó kè Luda lé kènɛ ke égɔ kuu dɔro. Luda kõn Sãne Bòrɔo kità égɔ kú wétedaa pì guu, à zɔblerinɔ sɔ é dɔzi. **4** Aɔé à e

wéedewε, bensõ à tó égõ kú n̄ mì'aεa. ⁵ Gwāavī égõ kuu dɔro, gbēke bà égõ kú kõn fitia ke ɔfāntē gupuraaoro, kē Dii Luda é guu puñne yānzi. Aðégg kí blee ai gurɔ píngi. ⁶ Ben à bème: Yã beeeno náane vĩ bensõ yápuraame. Dii Luda kè è dɔ annabinõne aε bé à a malaika zì, le à zòblerinõ yã kè eé mó tiaa dɔ.

Yesu é mó tia

⁷ N̄ gwa, m̄é mó tia. Aubarikadeen gbẽ kè takada kè annabikεyānõ kūna ũ.

⁸ Ma Yohana mámbe ma yã beeeno mà má è. Kè má mà bensõ má è, ma kuε malaika kè yã pìno ðdɔamee aezī mà dɔnzi kεnε. ⁹ Ben à bème: N̄ beeetó. N̄ dɔnzi kε Ludanε. N zòbleri daan ma ū kõn n annabi gbēdaanõ kõn gbẽ kè aõ takada kè yānõ kūnanõ. ¹⁰ Ben à bème: Nton pó kúε takada kè annabikεyānõaro, zaake à gurɔ kà kii. ¹¹ Gbẽ zaaa aña kε àgõ à zaaa kεe. Gbāsīdee aña kε àgõ gbāsī. Gbẽ maaa aña kε àgõ à maaa kεe. Gbẽ kè kú adona aña kε àgõ kú adona.

¹² N̄ gwa, m̄é mó tia, m̄égõ láada kūna, le mà fia boo baadenε a yākenaa. ¹³ Alafa kõn Omegaon ma ũ, Aede kõn Zāadeeo, Naana kõn Mìdenao. ¹⁴ Aubarikadeenõn gbẽ kè aõ n̄ utagyaba pipinõ ũ. Aðégg zé vĩ aõ gẽ wétedaa pi gānunõ guu, aõ lí wèndide bεe ble. ¹⁵ M̄de lewannõ égõ kú gwero, ɛzédeenõ kõn pāpākerinõ kõn gbēdérinõ kõn tāagbāgbārinõ kõn gbẽ kè aõ ye m̄onafiki yākenazinõ.

¹⁶ Ma Yesu ma a malaika zì àgõ deare yã pìno sèedadee ũ sɔsinõne. Mámbe Dauda borii ũ, à kpata kè pìto pà kína ũ, gudɔna sɔsõne i nnaa ũ. ¹⁷ Luda

Nini kõn Sãne Bòrõ nõ dufuo è be, ñ mó. Gbẽ kè yã pì mà sõ, à be, ñ mó. Gbẽ kè ímii e à dëe, à mó. Gbẽ kè ye í wèndideezi, à sí gbaa ũ.

¹⁸ Mée bee gbẽ kè aõ takada kè annabikeyã màñone ñ píngi, tó gbẽ yâke kàara à guu, Luda é kisia kè à yã kú takada kè guunõ kaara adeene. ¹⁹ Tó gbẽ yâke bò takada kè guu sõ, Luda é adee baka bɔ a wétedaan kõn lí wèndidee kè à yã kú takada kè guuo.

²⁰ Gbẽ kè dë yã pìno sèedadee ũu bë: Yãpuramε, mé mó tia.

Aami! Dii Yesu, ñ mó!

²¹ Dii Yesu gõ gbẽkε vĩ kõn a gbẽnõ ñ píngi. Aami!

**Luda yã takada kõn Bokobaru yão
The New Testament and portions of the Old Testament
in the Bokobaru language of Nigeria**

copyright © 2005 SIM International

Language: Bokobaru

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

c31548a1-5316-53c2-be42-674e0e4c5ae5